

824.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 14 października 1927 r.

o uchyleniu odrębności stanowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Uchyła się, o ile już poprzednio częściowo nie zostały uchylone lub nie miały zastosowania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, przepisy tomu IX Zводу praw ros., dotyczące organizacji i odrębności różnych stanów, a w szczególności art. art. 1—392¹, 502—858, 956—984 wraz z załącznikami do tych artykułów tomu IX Zw. pr. ros., art. art. 1—23, 24—239 i 341—370 księgi I, art. art. 1—130 księgi II, art. 1—251 ks. III, art. 88—180 ks. IV i art. 75—92 ks. V załącznika specjalnego do tomu IX Zводу praw ros. z załącznikami, oraz art. 98 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 26 września 1919 r. o samorządzie gminnym (Dz. Urz. Zarz. Cyw. Z. W. № 21, poz. 215).

Art. 2. Sprawy sądowe, będące obecnie w toku, w których stanowe włościańskie gromady wiej-

skie (lub ich części, o ile posiadają oddzielny akt nadawczy) występują, jako strony pozywające, lub pozwane, mogą być dalej prowadzone w imieniu tych gromad wiejskich (lub ich części) przez ich pełnomocników, wybranych na zebraniach pod przewodnictwem sołtysa.

W nowych zaś sprawach sądowych stanowe włościańskie gromady wiejskie (lub ich części) mogą występować w charakterze stron tylko w tych wypadkach, w których przedmiotem spraw będą grunty i prawa wspólne, dotychczas niepodzielone, jak wygony, wspólne pastwiska, służebności i t. p.

Art. 3. Podział gruntów nadanych włościanom przy uwłaszczeniu i będących wspólną własnością stanowych gromad kilku lub jednej wsi, albo też jej części, dokonywa się w trybie i według zasad zawartych w przepisach cz. 2, 3, 5 i 7 art. 48 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwach: wołyńskim, poleskim, nowogródzkim, wileńskim i we wschodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. № 10, poz. 75), przy analogicznem zastosowaniu postanowień art. 3 i 4 tegoż rozporządzenia. Grunty wspólne kilku gromad wiejskich lub ich części dzieli się pomiędzy poszczególne gromady, lub te części — w stosunku do ich gruntów nadziałowych. Podział ten następuje na skutek uchwały jednej z tych gromad lub ich części.

Art. 4. Należące do dawnych stanowych gmin i włościańskich gromad wiejskich mienie użyteczności publicznej, tak ruchome, jak nieruchome (budynki szkolne, łaźnie, magazyny zbożowe, grunty tym celem służące, cmentarze i t. p.) przechodzi na własność obecnych gmin wszechstanowych wiejskich, lub też na własność gmin miejskich, jeżeli mienie to znajduje się na gruntach, przyłączonych obecnie do osiedli miejskich.

Art. 5. W majątkach, w których w czasie uwłaszczenia włościan na gruntach, leżących w szachownicy, istniało tak zwane prawo tłoki (tołoki), t. j. prawo wspólnego ze strony włościan i dziedzica pasania bydła na ugorach, o ile prawo to zachowało się dotychczas, zachowuje się ono nadal do czasu scalenia tych gruntów, lub zlikwidowania tego prawa na zasadzie obowiązujących przepisów o zniesieniu służebności.

Art. 6. Z ksiąg umów, prowadzonych przez urzędy gminne dla włościan, korzystać mogą wszyscy mieszkańcy gminy dla sporządzenia aktów i umów tak między sobą jak też z osobami postronnymi.

Każdy akt i umowa, wciągnięte do księgi, podpisane być winny przez wójta lub jego zastępcę i pisarza gminnego, oraz strony. O ile w akcie lub umowie uczestniczy niepiśmienny, wymagane są nadto podpisy dwóch świadków, nie licząc osoby, która położyła podpis za niepiśmiennego. Akty te i umowy nie mogą dotyczyć przedmiotów: a) dla których wymagana jest forma notarialna, lub b) mających wartość powyżej 2.000 złotych. Akty te i umowy ulegają ogólnym przepisom o opłatach stemplowych.

Art. 7. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozu-

mieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Reform Rolnych.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego, oraz powiatów: grodzieńskiego, wołkowyskiego, białostockiego, bielskiego i sokólskiego województwa białostockiego i wchodzi w życie czternastego dnia po jego ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*
